

در زمینه تحقق پیشگیری از وقوع جرم، مشکلاتی چون وجود قوانین بسیار و تقسیم وظایف غیرمنسجم بین نهادهای متولی، عدم مطالعه سازمان یافته در حوزه پیشگیری از جرم و جزیره‌ای کارکردن توسط نهادهای متولی علمی پیشگیری مانند معاونت پیشگیری از جرم قوه قضاییه، پژوهشگاه قوه قضاییه، مرکز مطالعات راهبردی ناجا وجود دارد.

۶. جهت‌دهی اصدار دستورالعمل‌ها و بخش‌نامه‌ها و ابلاغیه‌ها به عنوان ابزارهای اجرایی‌سازی اهداف رئیس قوه جهت تحقق سیاست‌های کلی قضایی

رئیس قوه قضاییه طبق قانون، امکان صدور ابلاغیه و دستورالعمل و بخشنامه‌های لازم را دارد و این موارد ابزارهای مدیریتی وی برای اداره و جهت‌دهی دستگاه قضا بر اساس سیاست‌های جنایی مدنظر وی است. بنابراین اگر این موارد در جهت صحیح و در زمان صحیح صادر شود می‌تواند گره‌گشا باشد و پیشرفت ایجاد کند. پس نباید این موارد را فقط مانند مقررات بی‌اثر تلقی کرد بلکه این موارد برای تمامی کارکنان و قضات دستگاه قضایی باید مورد اعتنا باشد مگر اینکه خلاف قانون باشد که تبعیت از آن ضروری نیست. برای مثال یکی از بخشنامه‌های مهمی که توسط رئیس قوه قضاییه سابق تصویب شد، بخشنامه جلوگیری از زندانی شدن محکومان مهریه بود که باعث شد افراد بدهکار مهریه که به دلیل نوسانات ارزی، ناتوان و معسر از پرداخت مهر شده بودند، بدهی‌شان تقسیم شود و از مجازات زندان رهایی پیدا کنند.

بدین نحو این دستورات می‌تواند محمل سیاست‌گذاری جنایی و کیفری باشد و اگر با برنامه صحیح و به موقع و به جا وضع شوند می‌تواند تسریع‌کننده امور باشد و رویه ایجاد کند در حوزه مقررات.

۷. لزوم همکاری قوه قضاییه و مقننه در اصلاح قوانین و رویه جرم‌زا (قوانین نظام پولی - بانکی و ثبتی و مالکیتی)

اصلاح قوانین باید به این صورت باشد که ابتدا مشکلات احصا شوند و سپس بر اساس مشکلات و نقایص به دنبال راه‌حل و سپس تقنین

بپردازیم؛ زیرا نهادهایی که عملاً درگیر مشکلات هستند بسیار بهتر و دقیق‌تر نقایص، مشکلات و معضلات را درک می‌کنند و می‌توانند مقنن را در حل آن‌ها یاری نمایند.

بنابراین قوه قضاییه می‌تواند با احصای مشکلات حوزه نظام پولی - بانکی و فسادهای رخ داده در آن حوزه که جرم‌خیز بودن آن‌ها را درک کرده است و نقاط ضعف و قوت آن را دانسته و همچنین با احصا مشکلات حوزه ثبتی - مالکیتی چون عدم اعتبار استاد رسمی و تولید پرونده قضایی از باب، با همکاری قوه مقننه دست به اصلاح قوانین بزند.

برای مثال در این باب لازم است طرح ارتقای اعتبار سند رسمی به تصویب برسد؛ زیرا به طور مستقیم و غیرمستقیم حدود ۲۰ الی ۲۵ درصد پرونده‌ها در صورت الزام مردم به معاملات با سند رسمی در دستگاه قضایی کاهش می‌یابد و در هزینه‌های مردم نیز صرفه‌جویی می‌شود. از معضلات گسترده اسناد غیررسمی برای کشور این است که سال ۹۷، ۳۳ هزار پرونده تحت عنوان اثبات صحت معامله داشته‌ایم و در سال ۹۸ در این خصوص بیش از دویست هزار پرونده تشکیل شده است.

لذا در الگوی مطلوب، وضع قانون باید از پایین به بالا باشد یعنی ابتدا باید مشکلات عمده را احصا کرد و سپس دست به تقنین زد. یکی از بهترین نهادهایی که می‌تواند در این حوزه به قوه

۹۹ در الگوی مطلوب، وضع قانون باید از پایین به بالا باشد یعنی ابتدا باید مشکلات عمده را احصا کرد و سپس دست به تقنین زد. یکی از بهترین نهادهایی که می‌تواند در این حوزه به قوه قضاییه یاری دهد، قوه مقننه است که از نزدیک مشکلات و خلأها را درک کرده است و معبرهای پرونده‌سازی را می‌شناسد. بنابراین باید ارتباط نزدیکی بین قوه قضاییه و بالاخص معاونت حقوقی آن با قوه مقننه باشد تا قوانین را بر اساس واقعیت عینی و بر اساس مشکلات موجود تدوین کنند یا قوانین گذشته را اصلاح کنند. ۶۶

قضاییه یاری دهد، قوه مقننه است که از نزدیک مشکلات و خلأها را درک کرده است و معبرهای پرونده‌سازی را می‌شناسد.

بنابراین باید ارتباط نزدیکی بین قوه قضاییه و بالاخص معاونت حقوقی آن با قوه مقننه باشد تا قوانین را بر اساس واقعیت عینی و بر اساس مشکلات موجود تدوین کنند یا قوانین گذشته را اصلاح کنند.

۸. لزوم پیشبرد طرح حدنگاری تعیین نقشه املاک و زمین‌ها در کشور (کاداستر)

طرح کاداستر طرحی است که در آن حدود دقیق اراضی مشخص می‌شود. در این طرح بر اساس ایستگاه‌های ثابت و سیار ماهواره‌ای که وجود دارد مرزهای زمین‌ها با طول و عرض جغرافیایی تعیین می‌شود و از بروز اختلافات در آینده نسبت به مالکیت زمین جلوگیری می‌کند. برای مثال با وقوع یک سیل و جا به جا شدن مرزهای زمین‌ها عده‌ای در تعیین حدود زمین خود دچار اختلاف با دیگری می‌شوند ولی اگر طرح کاداستر اجرا شده باشد میزان دقیق زمین معین می‌شود و اختلافی وجود نخواهد داشت.

بنابراین طرح کاداستر به عنوان یکی از طرح‌های زیرساختی توسعه در کشور است و باعث مدیریت زمین و مسکن در کشور می‌شود و این مدیریت باعث ایجاد شفافیت می‌شود که از تعرض به سرمایه ملی یا سرمایه دیگری جلوگیری می‌شود و با اجرای این طرح یک پایش کلی در این حوزه اتفاق می‌افتد و آمارهای دقیقی را در این حوزه به دست می‌دهد که می‌تواند منشأ تصمیمات مهمی در آینده شود. برای مثال اگر در حوزه مسکن و شهرسازی بخواهند ملکی را به سرمایه‌گذاری بدهند، باید از چند نهاد استعلام بگیرند، از منابع طبیعی، از امور اراضی، از وزارت نیرو که آیا در حریم هست یا خیر و از جاهای مختلف باید استعلام گرفته شود، اگر این کاداستر اجرا شود نیازی به این استعلامات نیست و تمام این اطلاعات در دسترس است. با یک کلیک اطلاعات به دست می‌آید.

قانون کاداستر مربوط به قبل از انقلاب است و در سال ۵۱ تصویب شده است. بعد از انقلاب هم تلاش‌هایی صورت گرفته است که این کار انجام شود و در نهایت یک قانون جامعی در سال ۹۳